

N:o 41.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Mars 1877, kl. 5 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående utbyte af jord för utvidgning af mötesplatsen Malmen i Östergötlands län; Gifven Stockholms Slott den 9 Mars 1877.

Hos Kongl. Maj:t hafva, uti ett af General-befälhafvaren i Andra militärdistriktet med förord öfverlemnadt memorial af den 7 November 1874, cheferne för Första och Andra Lifgrenadier-regementena anmält, hurusom vid pågående undersökning af rågångarna omkring kronoparken Vestra Malmskogen och regementenas mötesplats Malmen i Kärna socken och Hanekinds härad af Östergötlands län, för kronoparkens räkning anspråk blifvit framställt på ett område af omkring 67 qvadratref af lägerplatsen, hvilket område, enligt hvad af memorialet bifogade handlingar och kartor öfver åren 1865 och 1874 verkställda rågångsundersökningar inhemtades, blifvit kronoparken fråntaget, hvarvid det vid förrättningen närvarande jägeriombud, under det förhållande att nämnda jordområde, som numera vore för regementenas behof bebygdt, ej kunde af dem undvaras, yrkat, att motsvarande egorymd måtte från östra delen af exercisplatsen utläggas till kronoparken på det sätt, att den nuvarande gränsen mellan skälstenarne N:is 62 och 63 å 1865 års karta flyttades åt vester, såsom linien e—d angåfve. Häremot hade å regementenas sida vid förrättningen invändts, att exercisfältet, som ingalunda under nuvarande förhållanden vore för stort, så mycket mindre kunde tåla förminskning, som det i en möjligen ej aflägsen framtid kunde blifva öfningsplats för en större truppstyrka, hvadan, med anledning häraf och på i öfrigt anförda skäl yrkades, att mötesplatsen måtte utvidgas så väl åt norr som åt vester; och hade, med uppskjutande af rågångsförrättningen, följande förslag till jordutbyte, att Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas,

blifvit vid densamma uppgjort: den nya gränsen mellan hemmanet Sjövalla och mötesplatsen tager sin början vid skälstenen n:o 25 och går med rät linie i sydostlig riktning till den punkt, der yttre lägerlinien efter 1817 års karta skär rågången mellan kronoparken och Sjövalla, hvarigenom omkring 46 kvadratref tagas från Sjövalla till lägerplatsens utvidgning; Sjövalla erhåller ersättning från kronoparken med den jordrymd, som begränsas i öster af den från yttre lägerlinien i nordlig riktning till en punkt å rågången mot Wärö något öster om skälstenen N:o 17 dragna linien a—b; med mötesplatsen införlifvas vidare den vester om Kärnavägen belägna jordrymd mellan skälstenen N:o 35 och jernvägen, hvaraf den södra delen intill skälstenarne N:is 29 och 34 tillhör kronoparken, och återstående delen är anslagen på lön åt häradshöfdingen i Hanekinds härad.

Med anledning af hvad sålunda förekommit hafva regementscheferne uti sitt förbemälda underdåniga memorial — under anhållan att någon minskning af mötesplatsens nuvarande område ej måtte ifrågakomma — hemställt om bifall till det ofvannämnda förslaget om jordutbyte till fältets utvidgande, hvarvid regementscheferne dock, på anförda skäl, föreslagit följande mindre ändringar och tillägg, nemligen: att den å 1865 års karta med a betecknade kilformiga del af kronoparken, som ligger söder om yttre lägerlinien efter 1817 års karta, måtte blifva till exercisplatsen utlagd; att, till undvikande af det knä, som å rågången mellan skälstenen N:o 25 och punkten norr om skälstenen N:o 64 skulle uppstå vid skälstenen N:o 25, gränslinien mellan Häradsvallen och derintill belägna åkerjord vid östra ändpunkten förlades något längre mot söder och vid den vestra lika mycket längre mot norr, hvar efter rågången från sistnämnda punkt kunde gå i rak linie till punkten norr om skälstenen N:o 64, hvarigenom annan rubbning i förslaget ej föranleddes, än att den jordrymd, som Sjövalla skulle afstå, blefve något mindre, äfvensom att utbyte af någon jord med Häradsvallen blefve af nöden; samt att, såsom ersättning för den löningsjord, som vid nådigt bifall till ofvannämnda förslag, komme att frångå häradshöfdingen i Hanekinds härad, måtte lemnas den norr om jernvägen och intill Häradsvallen, som äfven utgjorde en del af löningsjorden, belägna kilformiga jordrymd, hvilken tillhörde kronoparken, men nu disponerades till lägerplatsen, och hvad som ytterligare erfordrades tillbytas från Sjövalla af dess intill Häradsvallen gränsande område, mot ersättning från kronoparken i sammanhang med den jord, som hemmanet derifrån skulle erhålla vid ofvan föreslagna jordutbytet.

Sedan Arméförvaltningen och Kammarkollegium, efter det ej mindre

Skogsstyrelsen än äfven öfrige vederbörande blifvit hörde, den 30 Mars 1876 gemensamt underdånigt utlåtande häröfver afgifvit, lät Kongl. Maj:t Sig detta ärende föredragas den 28 derpå följande April, då Kongl. Maj:t, som för Sin del godkände de af regementscheferne föreslagna åtgärder för utvidgning af mötesplatsen Malmen, anbefalde Arméförvaltningen att uppgöra med vederbörande enskilde rättsinnehafvare under förutsättning af Riksdagens bifall bindande aftal om jordutbyte, i den mån sådana aftal för nyssberörda åtgärders vidtagande kunde finnas erforderliga.

Till följd af förenämnda nådiga befallning har, uppå föranstaltande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Östergötlands län, den 18 September sistlidna år hållits landtmäteriförrättning, vid hvilken, jemte det krono-, regements- och jägeriombud varit närvarande, talan jemväl förts för hemmanet Sjövalla och häradshöfdingen i Hanekinds härad; och hafva, enligt det vid denna förrättning förda protokoll, samtliga vederbörande, efter det framställt förslag blifvit på marken taget i betraktande, derom träffat följande förening:

af häradshöfdingens i Hanekinds härad löningsjord afstås till lägerplatsen marken söder om jernvägen ned till skälstenarne N:is 29 och 34 enligt 1874 års karta och i vederlag lemnas det kilformiga jordstycke, som är beläget mellan vägen åt Kärna och Häradsvallen, som äfven innehafves af nämnde häradshöfding. Skulle nämnda jordstycke ej fylla behofvet, så tages fyllnaden af Sjövalla beteshage söder om jernvägen och som angränsar Häradsvallen i öster, dervid linien drages på sätt å nämnda karta med blyerts är utmärkt;

utbytet med Sjövalla sker i enlighet med regementschefernes nådigst bifallna förslag eller så, som på kartan med blyerts uppdragna linie antyder. Sjövalla hemman får ersättning från kronoparkens dit gränsande område, ej allenast för den jord, som direkt lemnas till lägerplatsen, utan äfven för hvad Sjövalla kan komma att afstå till häradshöfdingens löningsjord, på sätt linien a—b visar, och hvilken linie, i händelse det föreslagna vederlaget finnes otillräckligt, flyttas österut parallelt med a—b;

utbytet skall grundas på ordentlig gradering af jorden och verkställas i enlighet med de i lag för dylika förrättningar stadgade grunder, så att alla ersättningsfrågor, jemväl rörande stånds-kogen, i sammanhang med egoutbytet till pröfning upptagas;

då den källa, som är belägen söder intill jernvägen på Sjövalla egor, är ytterst nödvändig, såsom varande den enda tillräckliga och användbara vattentillgång för lägret, så afräknas omkring densamma nödigt utmål af tjugu fot i fyrkant från källans midt samt väg dit från lägret

till sex fot; den härtill erforderliga mark graderas och intages i utbytet;

då detta utbyte afser endast lägerplatsen Malmens nytta och bekvämlighet, skall hvarken hemmanet Sjövalla eller häradshöfdingens löningsjord deltaga i kostnaden därför, utan denna utgöras ensamt af regementenas medel.

Kongl. Maj:t har hvad sålunda ytterligare i detta ärende blifvit anmältdt i nådigt öfvervägande tagit och vill på grund af det ådagalagda behovet för lägerplatsen Malmen att komma i besittning af den mark, som genom jordutbytet skulle vinnas, och då, jemlikt Kongl. brefvet af den 20 December 1826, anledning, bland andra, till kronoparken Malm-skogens bibehållande under Kongl. Maj:ts och Kronans disposition varit det förutsedda framtida behovet af kampsplatsens utvidgning, härmed föreslå Riksdagen att för sin del bifalla ifrågavarande utbyte af jord, i enlighet med det vid landtmäteriförrättningen den 18 September 1876 uppgjorda förslag.

De till målet hörande handlingar skola vederbörande Utskott tillställas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

O. Weidenhielm.

Utdrag af protokollet öfver Landtförsvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti Statsrådet å Stockholms Slott den 9 Mars 1877.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre DE GEER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: LAGERSTRÅLE,
 THYSELIUS,
 CARLSON,
 Friherre ALSTRÖMER,
 WEIDENHIELM,
 LOVÉN,
 Friherre VON OTTER,
 FORSSELL.

Chefen för Landtförsvars-departementet, Statsrådet Weidenhielm uppläste till justering ett, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå Statsrådets enhälliga tillstyrkan, förut fattade beslut, uppsatt förslag till Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående utbyte af jord för utvidgning af mötesplatsen Malmen i Östergötlands län.

Kongl. Maj:t tacktes, enligt Statsrådets underdåniga tillstyrkan, i nåder gilla berörda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, samt förordna, att, i enlighet med detsamma, nådig proposition skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
N. C. Arfvidsson.
